

برداشتهای حقوقی

از

نهیج البلاغه

ابوالفضل معینی زاده

تقدیم به ساحت مقدس تمام جان نثاران و فدائیان اسلام عزیز

سرشناسه	:	معینی زاده، ابوالفضل - ۱۳۹۸
عنوان قراردادی	:	نهج البلاغه - فارسی - عربی، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	:	برداشت‌های حقوقی از نهج البلاغه / ابوالفضل معینی زاده.
مشخصات نشر	:	نیشابور: شادیاخ، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۳۵۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۹۹۲۶۰۹-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - دیدگاه درباره حقوق
موضوع	:	Ali ibn Abi-talib, Imam I, Nahjol - Balaghah -- Criticism and interpretation
موضوع	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - نقد و تفسیر
موضوع	:	Islam and law
شناسه افزوده	:	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - نهج البلاغه - برگزیده
شناسه افزوده	:	Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah. Selections
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۸ ۶م۷/۰۹/BPr۸
رده بندی دیویی	:	۹۵۱۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۶۱۴۱۸۰

برداشت های حقوقی از نهج البلاغه

ابوالفضل معینی زاده

طرح جلد :	سین بتویی
خوشنویسی :	روح الله ابوالفضلی
صفحه آرایی :	شیوا یغما
ناظر چاپ :	محمدرضا عالمی
شمارگان :	یکهزار نسخه
نوبت چاپ:	چاپ اول - تابستان ۱۳۹۸
شابک :	۹۷۸-۹۶۴-۹۲۶۰۹۰-۷

انتشارات شادباخ - نیشابور - ۴۲۲۱۶۱۲۱ - ۵۱۰

قیمت: سی هزار تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۰	پیش گفتار.....
	فصل اول: حقوق خصوصی
۲۴	مبحث اول : احوال شخصیه.....
۲۴	۱- اهلیت ، حجر و قیمومت.....
۲۴	۱- بلوغ و رشد.....
۲۴	۲- سرپرستی و قیمومت.....
۲۵	۳- ۱ اهلیت.....
۲۵	۴- ۱ حجر.....
۲۶	۲- نسب.....
۲۷	مبحث دوم: اموال و مالکیت.....
۲۷	۱- مالکیت حقیقی از آن خدا.....
۲۷	۲- مالکیت ، حق طبیعی افراد.....
۲۸	۳- پذیرش اصل مالکیت خصوصی در اسلام و احترام به آن.....
۲۹	۴- مالکیت عمومی.....
۲۹	۵- حق مالکیت زن.....
۲۹	۶- تصرف در اموال.....
۲۹	۱- ۶ اهلیت استیفا.....
۳۰	۲- ۶ مطلق نبودن حق تصرف در اموال.....
۳۰	۷- اسباب مالکیت.....
۳۱	۸- حق ایتام و محرومان در اموال.....
۳۲	۹- عدم حصول مالکیت از راه باطل.....
۳۲	۱۰- لزوم تعدیل و گردش ثروت.....
۳۴	مبحث سوم: عقود و قراردادها.....
۳۴	۱- قواعد عمومی قراردادها.....
۳۴	۱- ۱ اصل لزوم وفای به عهد.....
۳۴	۲- ۱ لزوم وجود قصد و رضا.....
۳۵	۳- ۱ معاملات.....

۳۶	۴-۱ لزوم ادای امانت
۳۸	۱- ۵ فلسفه عهد و پیمان
۳۹	۲- تنظیم قراردادهای
۳۹	۲- ۱ استفاده از افراد صالح جهت تنظیم قراردادهای
۳۹	۲-۲ پرهیز از سهل انگاری
۴۰	۳-۲ رعایت اصول اخلاقی
۴۰	۴-۲ پرهیز از جانب داری در قراردادهای
۴۰	۳- عقود باطل
۴۱	۴- مسئولیت مدنی
۴۲	بحث چهارم: حقوق خانواده
۴۲	۱- ازدواج
۴۲	۱-۱ ازدواج در اسلام
۴۲	۲- ۱ اهمیت سرافرازی خانواده در ازدواج
۴۳	۳- ۱ ازدواج بیوزنان
۴۳	۱- ۴ تعدد زوجات
۴۴	۱- ۵ ازدواج موقت
۴۴	۱- ۶ دوری از زنان بی ایمان
۴۴	۲- حقوق زنان
۴۴	۱- ۲ حقوق مالی
۴۵	۲- ۲ منع بد رفتاری
۴۵	۳- ۲ مراقبت و حمایت از زنان
۴۶	۴- ۲ رعایت وضعیت فیزیکی زنان
۴۶	۵- ۲ اهمیت دادن به نقش زن در خانواده
۴۶	۳- تکالیف مردان
۴۶	۱- ۳ مدیریت خانواده
۴۷	۲- ۳ فراهم نمودن مسکن خوب
۴۸	۳- ۳ حفظ امنیت و حریم خانواده
۴۸	۴- ۳ فرمان به طاعت الهی
۴۹	۴- تکالیف مشترک
۴۹	۱- ۴ تربیت فرزندان

۴- همکاری و حمایت افراد خانواده	۵۰
۴-۳ داشتن رابطه عاطفی	۵۰
۵- طلاق	۵۱
مبحث پنجم: ارث و وصیت	۵۲
۱- ارث	۵۲
۲- وصیت	۵۴

فصل دوم: حقوق جزا و جرم شناسی

بخش اول: جرایم	۵۸
مبحث اول: اصول حاکم بر ارتکاب جرایم	۵۸
۱- مفهوم	۵۸
۲- لزوم علم و ناهمی	۵۸
۳- شدت و ضعف	۵۸
۴- مسئولیت کیفری	۵۹
مبحث دوم: شیوه های مدافعه در ارتکاب جرم	۶۰
۱- مشارکت در جرم	۶۰
۲- معاونت	۶۲
۳- شروع به جرم	۶۲
۴- رضایت به گناه دیگران	۶۳
مبحث سوم: تقسیم بندی جرایم	۶۵
۱- جرایم موجب حد	۶۵
۱-۱ زنا	۶۵
۱-۲ ارتداد	۶۶
۱-۳ شرب خمر	۶۶
۱-۴ لواط	۶۷
۱-۵ محاربه و فساد فی الارض	۶۷
۱-۶ سرقت	۶۸
۱-۷ قذف	۶۹
۲- جرایم موجب قصاص	۷۰
۳- جرایم موجب تعزیر	۷۲
۱- جرایم علیه اموال و مالکیت	۷۲

۷۲	۳-۱-۱ خیانت در امانت
۷۴	۳-۱-۲ جرایم اقتصادی
۷۸	۲- جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی
۷۸	۲-۱ ایجاد تفرقه
۷۸	۲-۲ جاسوسی
۷۹	۲-۳ بغی
۷۹	۲-۴ ارتشاء
۸۰	۳- جرایم علیه اشخاص
۸۰	۳-۱ افتراء
۸۱	۳-۱ رار و اذیت
۸۲	۳-۱ توهین
۸۲	۳-۴ عیب جوی و مسخره کردن
۸۳	۴- جرایم علیه امنیت و فرهنگ
۸۷	۵- جرایم نظامی
۹۲	۶- جرایم علیه خلوت و شخص
۹۳	بخش دوم: مجازات ها
۹۶	مبحث اول: اصول حاکم بر مجازات ها
۹۶	۱- عدم تعطیلی حکم خدا
۹۷	۲- اهداف و فلسفه مجازات ها
۹۸	۳- انعطاف پذیری مجازات ها
۹۹	۴- تشدید مجازات ها
۱۰۰	۵- تکرار جرم
۱۰۱	۶- تخفیف مجازات
۱۰۲	۷- فلسفه عفو
۱۰۳	۸- عفو
۱۰۴	۹- اجرای علنی مجازات ها
۱۰۵	۱۰- پذیرش توبه
۱۰۶	۱۱- منع مجازات بی گناه
۱۰۸	مبحث دوم: ویژگی مجازات ها
۱۰۸	۱- عادلانه

۱۰۸	۲- شدت
۱۱۰	۳- قاطعیت
۱۱۱	۴- مناسب
۱۱۲	۵- دقیق
۱۱۲	۶- برابری
۱۱۳	۷- مخل امنیت مجرمان
۱۱۵	مبحث سوم: انواع مجازات ها
۱۱۵	۱- حد
۱۱۶	۱-۱
۱۱۶	۲- قصاص
۱۱۷	۴- اعدا
۱۱۸	۵- سنگسار
۱۱۸	۶- قطع
۱۱۹	۷- حبس
۱۱۹	۸- جزای نقدی
۱۲۰	۹- مصادره اموال
۱۲۰	۱۰- بدنامی، توبیخ، تحقیر
۱۲۲	۱۱- از بین بردن ابزار و آثار جرم
۱۲۲	۱۲- تبعید
۱۲۴	بخش سوم: جرم شناسی
۱۲۵	مبحث اول: عوامل پیدایش جرم
۱۲۵	۱- گفتار
۱۲۷	۲- افکار
۱۲۸	۳- رفتار
۱۳۲	۴- سایر عوامل
۱۳۲	۴-۱ تبیض و نابرابری
۱۳۲	۴-۲ فقر و ناداری
۱۳۲	۴-۳ قدرت
۱۳۲	۴-۴ مال
۱۳۳	۴-۵ خودمحوری در اندیشی

۱۳۳	۴-۶ از خود بیگانگی
۱۳۳	۴-۷ بی عقلی
۱۳۴	۴-۸ تغییر ارزش ها
۱۳۶	۴-۹ صفات نکوهیده
۱۳۹	۴-۱۰ پیروی از گمراهان
۱۴۰	۴-۱۱ رعایت نکردن حد و مرزها
۱۴۱	مبحث دوم: عوامل پیشگیری از جرم
۱۴۱	۱- هشدارها و پرهیزها
۱۴۲	۲- دوری از بدیها
۱۴۳	۳- دوری از جهل
۱۴۶	۴- پرهیز از دنیای حرام
۱۴۷	۵- مبارزه با اغواء شیطان
۱۴۹	۶- مبارزه با وایس
۱۵۰	۷- دوری از بدعت ها
۱۵۵	۸- پرهیز از دنیای حرام
۱۵۸	۹- دوری از تفاخر
۱۶۱	۱۰- دوری از اخلاق نکوهیده
۱۶۴	۱۱- کنترل زبان
۱۶۵	۱۲- دوری از منافقان
۱۶۶	۱۳- عدم وابستگی
۱۶۷	۱۴- پذیرش اندرزها
۱۶۸	۱۵- دوری از غفلت زدگی
۱۶۹	۱۶- اعتدال
۱۷۱	۱۷- عاقبت اندیشی
۱۷۲	۱۸- تنظیم روابط صحیح اجتماعی
۱۷۷	۱۹- پرهیز از دنیاپرستی
۱۷۸	۲۰- پرهیز از ستمکاری
۱۸۰	۲۱- پوشاندن زشتی ها
۱۸۰	۲۲- سپردن کارها به کسی که اهلیت دارد
۱۸۴	۲۳- لزوم نظارت

۱۸۵	۲۴- پرهیز از خلف وعده
۱۸۵	۲۵- ترک معاشرت با افراد خلافکار
۱۸۷	۲۶- کظم غیظ (پرهیز از خشم)
۱۸۷	۲۷- پرداخت حق مردم
۱۸۷	۲۸- تقویت روابط خانواده
۱۸۷	۲۹- پرهیز از ستیزه جویی و نزاع
۱۸۹	مبحث سوم: عوامل بازدارنده جرم
۱۸۹	۱- انذار
۱۹۰	۲- تقوا و خویشتن داری
۱۹۳	۳- خودسازی
۱۹۳	۴- وفاداری و صداقت
۱۹۳	۵- آرامش روح و دل
۱۹۴	۶- بخشش و گذشت
۱۹۴	۷- بصیرت
۱۹۴	۸- یاد مرگ
۱۹۵	۹- یاد قیامت
۱۹۵	۱۰- یاد تنهایی قبر
۱۹۶	۱۱- اندیشیدن
۱۹۷	۱۲- انجام فرائض دینی
۱۹۹	۱۳- باور و یقین قلبی
۲۰۰	۱۴- قرآن
۲۰۲	۱۵- امانتداری
۲۰۲	۱۶- توکل به خدا در همه امور
۲۰۳	۱۷- حجاب
۲۰۳	۱۸- تکبر، ترس و بخل در زنان
۲۰۳	۱۹- علم
۲۰۴	۲۰- به عیوب خود پرداختن
۲۰۴	۲۱- بردباری
۲۰۵	۲۲- توجه
۲۰۵	۲۳- همنشینی با علماء و دانشمندان

۲۰۵	۲۴- عقل گرایی
۲۰۶	۲۵- استفاده از استاد و راهنما
۲۰۶	۲۶- سکوت
۲۰۶	۲۷- احترام به شخصیت درونی
۲۰۶	۲۸- شرح صدر
۲۰۷	۲۹- حجب و حیا
۲۰۷	۳۰- عفت و پاکدامنی
۲۰۷	۳۱- صلح جویی و سازش
۲۰۸	۳۲- تذکره‌های کردن
۲۰۸	۳۳- غرتمندی
۲۰۸	۳۴- تواضع و فروتنی
۲۰۹	۳۵- استقامت
۲۰۹	۳۶- محاسبه و مراقبه
۲۱۰	۳۷- مشورت
۲۱۰	۳۸- هوشیاری
۲۱۰	۳۹- بلندهمتی

فصل سوم: نقش عمومی

۲۱۲	مبحث اول: حاکمیت
۲۱۲	۱- ساختار حکومت
۲۱۲	۱-۱ لزوم حضور مردم
۲۱۲	۱-۲ رهبر و رهبری
۲۱۲	۱-۲-۱ ضرورت وجود رهبر
۲۱۳	۱-۲-۲ اطاعت از رهبری
۲۱۵	۱-۲-۳ صفات لازم برای رهبر
۲۱۹	۱-۲-۴ اختیارات رهبر
۲۲۲	۱-۲-۵ موانع رهبری
۲۲۳	۱-۲-۶ وظایف رهبری
۲۲۵	۱-۳ حقوق متقابل رهبری و مردم
۲۳۱	مبحث دوم: وظایف حکومت
۲۳۱	۱- ساماندهی، اصلاح

۲۳۳	۲- ایجاد امنیت
۲۳۳	۳- ایجاد وحدت
۲۳۴	۴- جهاد با کفار
۲۳۶	۵- رسیدگی به فقرا و محرومین
۲۳۷	۶- گرفتن زکات و مالیات از مردم
۲۴۰	۷- انفال، اموال عمومی، غنائم
۲۴۴	مبحث سوم: حقوق کار
۲۴۴	۱- ممنوعیت خیانت و نیرنگ
۲۴۴	۲- ضرورت علم و آگاهی نسبت به کار
۲۴۵	۳- ضرورت رعایت حقوق کارکنان
۲۴۵	۴- ممنوعیت استفاده از رانت
۲۴۵	۵- پرهیز از غفلت و کم توجهی
۲۴۵	۶- تداوم کار و عا
۲۴۶	۷- اهمیت دادن به تجربه کاری
۲۴۶	۸- پرهیز از کارهای گوناگون
۲۴۶	۹- ضرورت علاقه مندی نسبت به کار
۲۴۶	۱۰- ضرورت پرداخت مزد
۲۴۶	۱۱- نظارت بر روند انجام کار
۲۴۷	۱۲- تقسیم کار
۲۴۸	۱۳- رفتار مدیران
	فصل چهارم: حقوق بین الملل
۲۵۰	مبحث اول: اصول حاکم بر روابط بین المللی
۲۵۰	۱- اصل لزوم رعایت قراردادها
۲۵۰	۲- اصل صلح
۲۵۱	۳- اصل همزیستی مسالمت آمیز
۲۵۱	۴- استقلال سیاسی و نفی سبیل
۲۵۳	۵- اصل برابری جوامع و دولت ها
۲۵۴	مبحث دوم: مرزهای جغرافیایی و عقیدتی
۲۵۴	۱- مرزبندی در اسلام و تابعیت
۲۵۶	۲- پناهندگی

۲۵۶	۳- ضرورت مراقبت از مرزها
۲۵۸	مبحث سوم: حقوق معاهدات بین المللی
۲۵۸	۱- حفظ سیادت در تعهدات بین المللی
۲۵۸	۲- عقود بین المللی
۲۵۸	۳- حل و فصل اختلافات بین المللی
۲۶۰	مبحث چهارم: حقوق جنگ
۲۶۰	۱- فلسفه و هدف جنگ
۲۶۱	۲- انواع جنگ
۲۶۱	۱- جنگ تدافعی
۲۶۲	۲- جنگ ابتدائی
۲۶۴	۳- جنگ بین مسلمین
۲۶۴	۳- فواء، حاکم، جنگ
۲۶۴	۱- وجود، جهاد، همه ادیان الهی
۲۶۵	۲- لزوم پرهیز از الم و مآو
۲۶۶	۳- منع جنگ با برخی از افراد
۲۶۶	۴- لزوم حفظ حقوق ابرار
۲۶۸	۵- غنائم جنگی
۲۶۹	۶- اعلام مواضع قاطعانه در جنگ
۲۶۹	۷- لزوم فرماندهی حاکم مسلمین در جنگ
۲۷۰	۸- هدایت و موعظه قبل از جنگ
۲۷۰	۳- ۹ جواز برخی امور در جنگ
۲۷۰	۱۰- حقوق رزمندگان
۲۷۲	۱۱- نهی فرار از جنگ
۲۷۲	۳- ۱۲ آرایش جنگی
۲۷۵	۱۳- اولویت حفظ مرزها
۲۷۵	۴- پایان جنگ
۲۷۵	۱- ترک مخاصمه
۲۷۶	۲- اعطای امان
۲۷۷	مبحث پنجم: روابط بین الملل
۲۷۷	۱- اعلان برائت از کفار

۲۷۷	۲- حمایت از دولت های تحت ستم
۲۷۸	۳- جواز اخذ جزیه
۲۷۹	۴- ارتباط با کفار و بیگانگان
۲۷۹	۴-۱ برتری مسلمانان بر کفار
۲۷۹	۴-۲ عدم اطمینان کامل به دشمنان
۲۸۰	۴-۳ پرهیز از سستی در رفتار
۲۸۰	۴-۴ هوشیاری در برابر شبهات دشمن
۲۸۰	۴-۵ رعایت حد و مرز بین حق و باطل
۲۸۰	۴-۶ حالی نگذاشتن میدان
۲۸۱	۴-۷ تداوم تبلیغات و دعوت به حق
۲۸۱	۴-۸ عام خود استگی فرهنگی
۲۸۱	۴-۹ انتخاب دقیق نیرو مذاکره کننده
۲۸۱	۴-۱۰ رفع منافات در ادگاه صالح
۲۸۱	۴-۱۱ عدم در اختیار داشتن تسلیحات نظامی
۲۸۲	۴-۱۲ حفظ موقعیت استراتژیک کشورهای دوست
۲۸۲	۴-۱۳ تشخیص بیگانگان

فصل پنجم: آئین دادرسی (اصول محاکمات و ادله اثبات دعوی)

۲۸۶	مبحث اول: قضاوت
۲۸۶	۱- شرایط و اصول
۲۸۷	۲- ملاک قضاوت
۲۸۷	۳- روش قضاوت
۲۸۸	۴- وجوب قضاوت
۲۸۸	۵- وظیفه قضات
۲۸۹	۶- رسیدگی و نظارت به امور قضات
۲۹۰	۷- آفات قضاوت و داورى
۲۹۴	مبحث دوم: صلاحیت قانون و محاکم
۲۹۴	۱- منع مراجعه به دادگاه غیر صالح
۲۹۴	۲- شیوه های حل و فصل غیر قضایی
۲۹۵	۳- کیفر براساس قانون کشور متبوع
۲۹۶	۴- حجیت علم قاضی

۲۹۷	 میبحث سوم: قواعد رسیدگی به دعاوی
۲۹۷	 ۱- توجه به سابقه افراد
۲۹۷	 ۲- سعی در کشف حقیقت
۲۹۸	 ۳- عدم استدلال نادرست
۲۹۹	 ۴- اعاده حیثیت از متهم
۲۹۹	 ۵- منع کتمان حق
۲۹۹	 ۶- لزوم جمع آوری ادله
۲۹۹	 ۷- تفهیم اتهام وارائه ادله به مجرم
۳۰۰	 ۸- خذ وثقه و کفیل
۳۰۰	 ۹- علان بودن جلسات
۳۰۱	 میبحث چهارم: نظام حاکم بر ادله
۳۰۱	 ۱- اقرار
۳۰۱	 ۲- شهادت
۳۰۳	 ۳- قسم
۳۰۳	 ۴- سند
۳۰۴	 ۵- اعتبار تحقیق محلی
۳۰۵	 ۶- اعتبار کارشناسی

فصل ششم: حقوق بشر و شهروندی

۳۰۸	 میبحث اول: حقوق انسان ها
۳۰۸	 ۱- حقوق نوع بشر
۳۰۸	 ۱-۱ حق حیات
۳۰۸	 ۱-۲ آزادی
۳۰۹	 ۱-۲-۱ آزادی بیان
۳۱۲	 ۱-۲-۲ آزادی مسکن
۳۱۳	 ۱-۲-۳ آزادی عقیده ومذهب
۳۱۳	 ۱-۳ برابری ومساوات
۳۱۴	 ۱-۴ حفظ حریم خصوصی
۳۱۵	 ۱-۵ حق حب وطن
۳۱۶	 ۱-۶ حق تعیین سرنوشت
۳۱۷	 ۱-۷ حق حفظ آبرو

۳۱۷	۸-۱ حق حفظ حقوق عامه
۳۱۸	۱-۹ حق دادخواهی
۳۱۸	۱-۱۰ حق آموزش و پرورش
۳۲۰	۱-۱۱ حق برخورداری از کرامت انسانی
۳۲۱	۲- حقوق اقشار خاص
۳۲۱	۱-۲ حقوق زنان
۳۲۱	۲-۲ حقوق غیرمسلمانان و اقلیت ها
۳۲۲	۲-۳ حقوق یتام
۳۲۳	۲-۴ حقوق محرومان
۳۲۵	۵-۵ حق مسلمان برمسلمان
۳۲۶	۶-۲ حق خداوندان
۳۲۷	۳- سایر حقوق
۳۲۷	۱-۳ حقوق حیوانات
۳۳۰	مبحث دوم: تکالیف شهروندان
۳۳۰	۱- در برابر حکومت
۳۳۰	۱-۱ وجوب افشای توطئه
۳۳۰	۲-۱ پای بندی به قانون
۳۳۱	۳-۱ وفای به بیعت
۳۳۳	۲- در برابر خداوند
۳۳۳	۲-۱ وفا به پیمان الهی
۳۳۴	۳- در برابر سایر شهروندان
۳۳۴	۳-۱ امر به معروف ونهی ازمنکر
۳۳۵	۲-۳ رعایت حقوق اجتماعی

فصل هفتم: قواعد حقوقی

۳۴۶	مبحث اول: قواعد جزایی
۳۴۶	۱- حرمت جان مسلمانان
۳۴۶	۲- تناسب کیفر و جرم
۳۴۷	۳- قبح عقاب بلایبان
۳۴۹	۴- شخصی بودن مجازات ها
۳۵۰	۵- فردی کردن مجازات ها

۳۵۱	۶- جهل و ناآگاهی به قانون
۳۵۲	۷- قانونی بودن جرایم
۳۵۴	مبحث دوم: قواعد حقوقی
۳۵۴	۱- نفی سبیل
۳۵۴	۲- اهم و مهم
۳۵۶	۳- مقابله به مثل
۳۵۸	۴- منع تکلیف ما لایطاق
۳۵۸	۵- اصل حلیت
۳۶۶	فهرست منابع
۳۶۶	آوانیس

پیش گفتار

دوستدار آل محمد صلوات الله عليهم اجمعين نبايد از کنار يادگارهاي ايشان به سادگي بگذرد مخصوصاً آنچه كه از بيانات نوراني ايشان رسيده است. مطالعه اين گونه آثار خيرات فراواني را به خواننده آن عطا مي كند لذا بايد مطالعه او با مطالعه ديگر نوشته ها تفاوت چشمگير داشته باشد. فاصله گرفتن از وجود، آثار و بركات اهل بيت (ع) محروميت و زيان هاي غير قابل جبراني را در دنيا و آخرت به همراه دارد.

مسلم كه انسان دين بر محبت است، محبت به خدا كه - والذين امنوا اشد حبا لله - و اين محبت در خارج حقيقتي مي يابد مگر آنكه انسان به اوليائي خدا و خاندان رسالت محبت و مودت بورزد. تحقيقات آنها به دوستي منتهي كردن، واگذاشتن ديگر ارکان ولايت را به همراه دارد لذا شايشته است كه انسان با چاشني محبت عزم خويش را جزم نموده و در راستاي اعتلای معارف آن بزرگواران و ترويج آن اقدام نمايد.

در اين ميان حضرت امير مؤمنان ع السلام بعنوان سلطان ولايت و نائب مناب حضرت ختمي مرتبت صلي الله عليه وآله از تاييده و برقرار معرفي شده و در زمان خودش بر ماسواي خود امام مقرر شده و هدايت و ضلالت واقعي در پيروي و سريپيچي از او امر و نواهي آن حضرت خلاصه گشته است.

ما به مصداق آيه شريفه سوره الرحمن - رَجَ الْاٰخِرِيْنَ يَلْتَقِيْنَ - و كلام حضرت صادق (ع) در كتاب مناقب كه درباره قول خدای تعالی فرمود: حضرت علي وفاطمه سلام الله عليهما دو دريای ژرفند بر آن شديم كه در حد وسع و توان از اين بركات و نعمات بهره استفاده نموده و خدمتي هر چند ناچيز به دوستداران و ارادتمندان اين خاندان ارائه نماييم، اميد است اين وجيزه چراغي باشد روشن بر جاده بي پايان علم و دانش.

نظر به فرموده جناب حجت الاسلام والمسلمين محسن قرائتي در مقدمه كتاب سيمای حقوق در قرآن اثر نويسته محترم آقای مجتبي جاويدی كه خطاب به خوانندگان مي نمايد: "اگر اساتيد و دانشجويان عزيز ما با اين نگاه يك دور نهج البلاغه و روايات وسيره اهل بيت عليهم السلام را نيز مطالعه و دقت هاي حقوقي را كه در مكتب اسلام شده با مكاتب ديگر مقايسه كنند، با تمام وجود به اسلام عشق خواهند ورزید. زيرا اسلام در همه حوزه هاي زندگي اعم از فردي و اجتماعي توصيه هايي مطرح نموده كه از نظر حقوقي قابل تأمل و بهره گيري است و اين همه از جامعيت اسلام حكايت دارد." اين امر براي بنده انگيزه و شور و اشتياق زائدالوصفي ايجاد كرد كه به دنبال مطالب حقوقي كتاب نهج البلاغه برآيم و ماحصل اين تلاش اثر پيش رو است كه تقديم خوانندگان و به خصوص اساتيد و دانشجويان رشته حقوق مي نمايم.

اگر چه در زمینه حقوق در نهج البلاغه آثار متعددی از قبیل کتاب ومقاله به رشته تحریر درآمده است ولی این اثر نیز با توجه به طبقه بندی مطالب وموضوعات قابل تأمل می باشد.

نکات قابل ذکر در این اثر به شرح ذیل می باشد:

۱- سرفصل ها وطبقه بندی مطالب وچیدمان موضوعی اثر برگرفته از کتاب سیمای حقوق در قرآن مؤلف محترم آقای مجتبی جاویدی

می باشد که با توجه به جامعیت کتاب فوق الذکر موجب زیبایی این اثر گردیده است .

۲- در کنار متن های انتخابی نهج البلاغه که دلالت مطلق ، صریح وروشنی بر موضوعات حقوقی دارد از متونی که دلالت نسبی بر موضوع دارد نیز استفاده شده است .

۳- در چیدمان مطالب مربوط به هر موضوع سعی گردیده ترتیب شماره خطبه هانامه ها وحکمت ها رعایت شود .

۴- در صورتی که خطبه هانامه ها وحکمت های نهج البلاغه به دو یاچند موضوع اشاره داشته باشد، متن مراد به نکات مدنظر در هر قسمت آورده شده است .

۵- در قسمت اخیر موضوعات عن شده مطالب نگارنده با علامت * آورده شده است .

۶- این اثر دارای هفت فصل به شرح زیر است :

فصل اول : حقوق خصوصی

فصل دوم : حقوق جزا وجرم شناسی

فصل سوم : حقوق عمومی

فصل چهارم : حقوق بین الملل

فصل پنجم : آئین دادرسی (اصول محاکمات وادله اثبات دعوی)

فصل ششم : حقوق بشر وشهروندی

فصل هفتم : قواعد حقوقی

در پایان متذکر می شود نگارنده اثر خود را خالی از عیب نمی داند و به همین دلیل پذیرای پیشنهادات وانتقادات صاحب نظران می باشد .

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین

خادم حضرت صدیقه طاهره، فاطمه سلام الله علیها

ابوالفضل معینی زاده

رجب المرجب ۱۴۳۵